

حقیقت ایمان از منظر شیعه و کاتولیک

مقدمه بر اندیشه‌های علامه طباطبائی و توماس آکویناس در باب ایمان

نویسنده:

دکتر محمد علی ریاضی پاریزی

انتشارات بوستان

سهرابیان پاریزی، محمد، ۱۳۶۰هـ -

حقیقت ایمان از منظر شیعه و کاتولیک؛ مروری بر اندیشه‌های علامه طباطبایی و توماس آکویناس
وضعیت فهرست نویسی: فیبا، مشخصات نشر: کرمان: بوتیا، ۱۳۹۸. مشخصات ظاهری: ۱۷۲ ص.

موضوع: ایمان، اسلام، شیعه، مسیحیت، کاتولیک، علامه طباطبایی، توماس آکویناس

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۵۲۰۵۹

کتابک: ۱-۶-۷۱۰۲-۶۲۲-۹۷۸

رده بندی کنگره: ۱۱۱۱ BBR

رده بندی دیویی: ۱۸۹/۱

بوتیا
انتشارات بوتیا

کرمان: خیابان شهید مصطفی خمینی (م)، حدفاصل کوچه ۵۹ و ۶۰. تلفن: ۰۹۱۳۳۸۷۲۰۹۲

حقیقت ایمان از منظر شیعه و کاتولیک

(مروری بر اندیشه‌های علامه طباطبایی و توماس آکویناس در باب ایمان)

نویسنده: دکتر محمد سهرابیان پاریزی

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

چاپ و صحافی: بوتیا

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۰۲-۰۶-۲

حق چاپ برای ناشر و نویسنده محفوظ است.

۱.....	در آمد
۵.....	فصل اول ایمان در اندیشه شیعی
۶.....	مبحث اول؛ دیدگاه شیعه در باب ایمان
۶.....	گفتار اول؛ معنی لغوی ایمان
۹.....	گفتار دوم؛ معنی اصطلاحی ایمان
۱۶.....	مبحث سوم؛ ایمان در قرآن کریم
۱۶.....	گفتار اول؛ حقیقت و ابعاد ایمان
۲۰.....	گفتار دوم؛ آثار ایمان در قرآن کریم
۲۱.....	بند اول؛ محبت
۲۲.....	بند دوم؛ آرامش
۲۲.....	بند سوم؛ شجاعت
۲۳.....	بند چهارم؛ توکل و اعتماد به خداوند
۲۴.....	بند پنجم؛ سرور و شادی
۲۴.....	بند ششم؛ رستگاری
۲۶.....	بند هفتم؛ صداقت
۲۷.....	فصل دوم؛ ایمان در اندیشه آیین کاتولیک
۲۸.....	مبحث اول؛ دیدگاه آیین کاتولیک
۲۸.....	گفتار اول؛ برداشت گزاره‌ای و غیر گزاره‌ای
۳۳.....	مبحث دوم؛ ایمان در کتاب مقدس

- گفتار اول؛ کاربرد لغوی ۳۳
- گفتار دوم؛ ایمان در اصطلاح کتاب مقدس ۳۴
- بند اول؛ بعد معرفتی ۳۴
- بند دوم؛ بعد احساسی ۳۶
- بند سوم؛ بعد ارادی ۳۷
- گفتار سوم؛ آثار ایمان در کتاب مقدس ۴۰
- بند اول؛ حیات ۴۰
- بند دوم؛ نجات ۴۱
- بند سوم؛ در ایمی، طهارت و تقدیس ۴۲
- بند چهارم؛ زعمای کتاب ۴۲
- بند پنجم؛ اطمینان ۴۵
- بند ششم؛ شادی ۴۶
- بند هفتم؛ حمایت الهی و پیروزی بر مشکلات ۴۶
- بند هشتم؛ نزول برکات، شفا و تحقق معجزات ۴۸
- فصل سوم؛ اندیشه‌های علامه طباطبایی و توماس آکویناس در باب ایمان ۴۹
- مبحث اول؛ ماهیت ایمان ۵۰
- گفتار اول؛ علامه طباطبایی ۵۰
- گفتار دوم؛ توماس آکویناس ۶۰
- مبحث دوم؛ متعلقات ایمان ۶۸
- گفتار اول؛ علامه طباطبایی ۶۸
- گفتار دوم؛ توماس آکویناس ۷۶
- مبحث سوم؛ خاستگاه ایمان ۸۷

گفتار اول؛ علامه طباطبایی.....	۸۷
گفتار دوم؛ توماس آکویناس.....	۹۰
مبحث چهارم؛ درجات ایمان.....	۹۲
گفتار اول؛ علامه طباطبایی.....	۹۲
گفتار دوم؛ توماس آکویناس.....	۹۹
مبحث پنجم؛ ایمان و معرفت.....	۱۰۱
گفتار اول؛ علامه طباطبایی.....	۱۰۱
گفتار ششم؛ توماس آکویناس.....	۱۰۵
مبحث ششم؛ ایمان و عمل.....	۱۱۲
گفتار اول؛ علامه طباطبایی.....	۱۱۲
گفتار دوم؛ توماس آکویناس.....	۱۱۶
مبحث هفتم؛ ایمان و اخلاق.....	۱۲۱
گفتار اول؛ علامه طباطبایی.....	۱۲۱
گفتار دوم؛ توماس آکویناس.....	۱۲۵
مبحث هشتم؛ ایمان و لطف الهی.....	۱۲۸
گفتار اول؛ علامه طباطبایی.....	۱۲۸
گفتار دوم؛ توماس آکویناس.....	۱۳۵
برآمد.....	۱۴۱
شباهت‌ها.....	۱۴۲
تفاوت‌ها.....	۱۴۶
منابع.....	۱۶۷

درآمد

سفر به کشور ایتالیا یک تجربه منحصر به فرد برای من بود. در آن سفر که به همراه یکی از دوستان به عنوان محقق و اسلام‌شناس از سوی مؤسسه بین‌المللی مطالعات اسلامی به یک کلیسا در شهر رم دعوت شده بود، و در قالب انجمن گفتگوی اسلام و مسیحیت با کشیش‌ها و عالمان مسیحی نشست‌های مختلفی داشتیم، برای اولین بار بود که از نزدیک می‌دیدم در سائینا که مهد مسیحیت و واتیکان است، مطالب اسلامی چقدر محترم به نظر می‌رسد و جذاب هستند. به طوری که یک کشیش با ده‌ها سؤال به سراغ ما می‌آمد. مشتاقانه به سخنان ما گوش می‌کرد. او می‌دانست که اسلام یک حقیقت بلند است و دوست داشت بیشتر و بیشتر از اسلام و خصوصاً تشیع بداند. از این رو، در این مدت نه تنها در قالب نشست‌ها بلکه حتی هنگام صرف نهار نیز مشغول گفتگو و تبادل نظر بودیم.

شاید برای شما جالب باشد که بدانید در این گفتگوها درباره چه چیزهایی بحث می‌شد؛ تحلیل عقلانیت و معرفیت به عنوان دو شاخصه اساسی شیعه، نوع نگاه شیعه به صلح و تعامل ادیان و مذاهب، فرهنگ غنی ایرانی و اشعار شاعران بزرگ پارسی که حاوی پیام‌هایی از قرآن و حدیث است، معرفی برخی منابع مهم شیعی مانند نهج البرقع، صحیفه سجادیه، صلح طلبی پیامبر اسلام (ص)، احترام به اهل کتاب در اسلام و صلح و همزیستی مسالمت‌آمیز پیامبر (ص) با ایشان در صدر اسلام، همزیستی مسالمت‌آمیز ادیان و مذاهب پس از ظهور حضرت مهدی (عج) و بازگشت مسیح، نقش معنویت در تشیع و شخصیت والا و معنوی برخی علمای شیعه، شفاعت، وجهه معنوی دو شهر مقدس قم و مشهد در میان

مسلمانان و شفای برخی بیماران و استجاب دعا در حرم امام رضا، برخی از مسائلی بودند که کشیشان برای شنیدن آن ابراز علاقه و اشتیاق می کردند. در بسیاری از موارد، کشیشان اظهار شگفتی می کردند، گویی برای اولین بار است این مسائل را می شنوند.

این گفتگوها از یک طرف برای من الهام بخش بود و خوشحال بودم که ذهنت افلاک را در غرب را می توان با چند گفتگوی مختصر تغییر داد. اما طرف دیگر، کوتاهی و قصور خودمان در ترویج آموزه های اسلامی برای مردم در آرزو بود. وقتی معارف بلند اهل بیت (ع) پس از قرن ها در مدرن ترین جوامع بشری، و توسط کسانی که ما انتظار داریم رقیب و دشمن ما باشند، این قدر مورد تمجید و ستایش قرار می گیرد، این تنها یک خبر خوب نیست، بلکه نشانه ای است از بار سنگین و مسئولیت سترگی که بر دوش ما سنگینی می کند.

بنده به نوبه خود از آن زمان سعی کرده اند تا با هر چند کوچک برای رفع غبار از چهره معارف حقه و بلند اسلامی بردارم. این کتاب حاصل یکی از این قدم ها است. امید است که مورد استفاده همه پژوهشگران و علاقه مندان، خصوصاً اساتید و دانشجویان در زمینه الهیات و ادیان قرار گیرد.

در این کتاب سعی شده است با وجود اختلافات میان اسلام و مسیحیت، به بررسی نقاط مشترک میان مکتب حقه شیعه و آیین کاتولیک در زمینه ایمان پرداخته شود. البته برای پرهیز از ابهام، در برخی از موارد نقدهای کوتاهی نیز به چشم می خورد. همچنین در پایان

کتاب در قسمت جمع‌بندی، به وضوح نسبت به برتری‌های دیدگاه اسلامی، ادله متقنی ارائه شده‌است.

بی‌تردید دیدگاه اسلامی و خصوصاً مکتب حقه تشیع بالاترین معارف را در خود جای داده و انسان را به سعادت و کمال حقیقی می‌رساند، اما وقتی به دقایق سایر ادیان آسمانی نظر می‌افکنیم، با آموزه‌هایی مواجه می‌شویم که علیرغم تحریفات بشری، هنوز گویای بخشی از حقیقت هستند. در این حواله، قرآن کریم در آیه ۶۴ سوره آل عمران، از ما می‌خواهد که با اهل کتاب وارد گفتگو شویم و بر مشترکات ادیان تأکید کنیم.^۱ این رویکرد راه‌ساز قرآنی، از سویی، ارزشمندی میراث گران‌بهای اسلامی را در قیاس با دیگر ادیان برای ما آشکار می‌کند و از سوی دیگر، ما را در مسیری قرار می‌دهد تا به جای خصومت، تکفیر و درگیری با پیروان سایر ادیان، به گفتگو روی آورده و آموزه‌های راهگشای اسلامی را به آن‌ها عرضه کنیم. در هر حال، رویکرد اصلی نویسنده در حین نوشتن کتاب، بر مبنای یک گزارش منصفانه و به دور از پیش‌داوری است و تلاش کرده‌است نقاط مشترک میان شیعه و مذهب کاتولیک را در زمینه ایمان بررسی نماید.

۱- «قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئاً وَلا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضاً أَرْبَاباً مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ». بگو: «ای اهل کتاب! بیایید به سوی سخنی که میان ما و شما یکسان است؛ که جز خداوند یگانه را نپرستیم و چیزی را همتای او قرار ندهیم؛ و بعضی از ما، بعضی دیگر را- غیر از خدای یگانه- به خدایی نپذیرد.»